

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 118.

V Ljubljani, v sredo 27. maja 1885.

Letnik XIII.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

O stalnem domu.

(Dalje.)

Kaj si bomo tedaj zbrali, ali neomejeno pogubljivo svobodo, ali omejeno krščansko svobodo? Gotovo si bomo drugo zbrali in ako si jo zberemo, moramo priznati, da človek nima neomejene pravice do svojega zemljišča, moramo priznati, da se mora človek v vsem svojem dejanju ozirati na srečo svoje družine, na srečo sedanjega in prihodnjega rodü.

Ako pa kmet skrbi za srečo svoje redovine in svojega prihodnjega rodu, mora tudi skrbeti, da se zemljišče nikdar ne bo pokvarilo ali vzelo niti njegovi družini, niti njegovim potomcem. To se pravi z drugimi besedami: kmetki dom mora biti stalen, se ne smé niti zadolževati, niti razkosovati, niti eksekutivno prodajati.

Dokler so bile postave krščanske, kmetje niso imeli neomejene svobode do svojih zemljišč, dokler so bile postave krščanske, so bili kmetki domovi stalni, družinski. Od rodu do rodu je imela družina svoje zemljišče in ni ga zgubila prej, dokler ni izmrla z zadnjim potomcem. Kakor je bil kmetki dom nepremakljiv, tako je bila tudi kmetka družina nepremakljiva, trdna. Turške vojske so trpele več sto let; kolikokrat so Turki po naših krajih morili, ropali in požigali in vendar so bili naši kmetje po vsakem turškem napadu v nekaj letih zopet trdni kot prej. In zakaj so si tako naglo opomogli? Zato, ker so imeli stalen dom.

Koliko časa imajo že kmetje pravico neomejeno se zadolževati, oziroma svoj dom razdirati? Nikjer v Evropi še nimajo te pravice sto let. Pač v Italiji jo imajo že več sto let, zato so pa tam tudi vsi kmetje zginili. Naj se dá kmetom v katerikoli deželi neomejena pravica zadolževati se, ali kar je vse eno, naj se kmetje izročé oderuhom in v sto letih ne bo tam nobenega kmeta več. V avstrijskih deželah imajo kmetje popolno neomejeno svobodo zadolževati se še le od l. 1848 in ako pomislimo, da se je od takas do zdaj zemljiški dolg pomnožil

vsako leto najmanj za 70 milijonov, moramo pač reči, da, če se postave ne spremené, leta 1948 ne bomo več imeli kmetov. Česar Turki v več stoletjih niso mogli izvršiti, to bo napravila neomejena svoboda ali razuzdanost v enem stoletji.

Ker je stalni družinski dom potreben, zato bomo povedali, kako bi se dali taki domovi pri nas zopet osnovati, da bi bili primerni našim sedanjim razmeram. Prej se pa hočemo še nekoliko ozreti v nekatere srečne dežele, kjer imajo kmetke družine varno zavetje v stalnih domovih.

Ruski mir.

Na Ruskem imajo kmetje malokje svojo lastno zemljo; vsa zemlja je navadno občinska in občina jo odkazuje posameznim kmetom v obdelovanje. Tako občino, v kateri je vsa zemlja občinska, imenujejo „mir“.

Kako je na Ruskem zemlja razdeljena? V dveh okrajih je bilo pred petimi leti natančno popisovanje in iz tega posnamemo, da je bilo v prvem okraji blizu 13 milijonov prebivalcev, v drugem pa nekaj čez 8 milijonov, in v prvem okraji so imele kmetke občine v miru blizu 18 milijonov desetín (ena desetina je dober hektar ali 1³/₄ orala), kmetje so pa imeli le 705 tisoč desetín lastne zemlje; v drugem okraji so pa imele občine v miru blizu 12 milijonov desetín, posamezni kmetje pa en milijon 318 tisoč desetín. V obeh okrajih je pa graščinskega, mestnega, cesarskega in cerkvenega sveta skupno skoraj ravno toliko kolikor kmetkega.

Vsak kmet ima svojo hišo z vrtom, vse kmetije skupaj pa imajo občno zemljo. Vsa zemlja je razdeljena v tri oddelke, in sicer eden za ozimno, drugi za jaro žito in tretji za praho. V drugem letu se praha zorje za ozimno žito in se drugi oddelek za praho pusti. Vsak teh treh oddelkov je pa zopet razdeljen v toliko kosov, kolikor je kmetov v miru. Vsaka družina vživa svoj del, dokler se zemlja ne razdeli na novo. Nova razdelitev po lozih se je dozda vršila skoro na vsacih 15 let, odslej bo pa še bolj po redko, ker pravijo postave, da naj se razdelitev le ta čas dovoljuje, kedar jo dve tretjini

kmetov zahtevati. V razdelitev se gosposka nič ne meša, kmetje vse sami opravijo.

Zemlja je občinska, hiša z vrtom je družinska, toraj kmet ne more nič zapraviti. Kmet spravlja pri-delke od svojega kosa občinske zemlje, zato mora pa tudi občini ali miru davke oddajati.

Ali sme kmet prodati hišo in del, ki ga ima pri občinski zemlji? Sme, če se kupec zaveže, da bo stopil v mir in če dve tretjini vseh občanov dovoliti prodajo in ste pripravljeni kupca med-se sprejeti. Le onemu, ki kupi občinski svet za kako fabriko, ni treba stopiti v mir ali prodaja mora pa vse eno od dveh tretjin vseh občanov dovoljena biti.

Kmet sme zapustiti vas ter vzeti svoje premakljivo premoženje s seboj, ali če to naredi, zgubi pravico do občinskega sveta. Ako mu pa občina dovoli proć iti in ako je pripravljen tudi v prihodnje svoje davke plačevati, mu pravica do občinskega sveta ostane.

Občina ima pravico del svojega posestva in celó vse svoje posestvo prodati, v najem dati, zastaviti in zadolžiti, ako vsi občani enoglasno privolijo. Dozdaj se je mir malokje razdelil ali razrušil, sem ter tje so v nekterih krajih, kjer prej ni bilo mirü, kmetje še svojo lastno zemljo zložili v mir, ker jim skupno gospodarstvo bolj ugaja.

Ako se kmet zadolži, se mu hiša, njegov oddelek zemlje pri miru, poljsko orodje, konj in kar potrebuje živeža, ne sme rubiti in prodajati. Toraj nimajo židje in oderuhi pri kmetih, živcih v miru, dosti opravila in dobička. Kar kmetje pridelajo, sami zavžijejo. Ali ni to tisočkrat bolj pametno, kakor pa če morajo sestradani kmetje site oderuhe pasti?

Ali pa imajo kmetje kaj kredita? Priden in pošten kmet ima pri vseh sosedih dosti kredita, za zapravljeva je pa najbolj, da nima krajevarja kredita. Sploh pa ne vem, zakaj bi kmetje dosti kredita potrebovali. Ker so nezadolženi in dobri gospodarji, si lahko v dobrih letinah marsikak krajevar prihranijo za prihodnje potrebe.

Občina naklada sama davke posameznim kmetom ter jih pobira od njih; ako so nekteri občani kdaj tako nesrečni, da jih ne morejo plačati, jih pa drugi

LISTEK.

Jan Holý.

(Konec.)

6. „Cyrillo-Methodiada“.

Tisočletnica smrti sv. Metoda je ob enem stoletnica rojstva Jana Holý-ja, tega nesmrtnega slovenskega umetnika in pevca „Cyrillo-Methodiade“. S temi besedami je glasilo katoliških Slovako-Slovenov*) letos opomnilo, da se bliža stoletni spomin na rojstvo moža, do katerega gojimo nepopisljivo spoštovanje, njegovo delo občudujejo pokolenja, njegovo delovanje s hvaležnimi solzami blagoslavlja duh naroda.

V Trnavi, kjer je Holý poslušal nauke modroslovne in bogoslovne, bil je ravnateljem Juraj Palkovič, kanonik Ostrogonski. Ta je znan kakor znameniti „milovnik literatúry slovenskej“ in je na duha mladega učenca že takrat jako vplival. Palkovič je pozneje, ko je Holý bil „Svatopluka“ opeval, pesnikovo pozornost obrnil na sveta brata,

Cirila in Metoda, verovestnika slovanska. To je bil povod novemu eposu z naslovom „Cyrillo-Methodiada“.

Rastislav, vladar na Slovenskem, — tak je zapopadek omenjene pesni — Rastislav odpravi poslanca v Carigrad, da bi tam za Slovensko naprosili zvestovatelje prave vere Kristusove. Učena brata Konstantin in Metod podasta se na pot proti Moravi na Devin, kjer ju Rastislav radostno vzprejema ter njima na čast priredi kraljevsko gostovanje, pri katerem Metod na prošnjo Rastislavovo pripoveduje, kako se je Boris, kralj Bolgarov, spreobrnul in postal kristijan. (Spev I. in II.)

Sveta brata najpreve učita ljudstvo po okolici, potem sta hodila po deželi, a Bog vsevladajoči jima na pomoč pošilja svoje angelje. Konstantin, kateri je bil v samostanu dobil ime Ciril, ide ob reki Vag proti Tatri, podučuje ljudi, oznanjuje pravo vero, podira paganske malike, a verujoče ljudi kršćuje. (Spev III.)

Podobno dela tudi Metod po Moravi. Povrnivši se na Devin prestavlja sv. pismo ter mladeniče pripravljata za duhovniški stan. Potem se zopet razideta, po mestih zidata cerkve, konečno se Ciril naseli v Nitri, a Metod na Velehradu. (Spev IV.)

Nemci tožijo Cirila in Metoda pri papeški stolici, misleč, da razširjata zmoto, ne pa prevo vero. Papež pokliče obadva v Rim. Poslovivši se pri Rastislavu in vzevši seboj kosti sv. Klemenca, podala sta se na pot. (Spev V.)

Hadrijan papež vsprejema ju srčno in z veliko slavnostjo sprejema v hram sv. Klemenca, kjer mu zatem Ciril natanko razlaga, kako je našel ostanke sv. Klemenca. Sledečega dne sta poklicana pred sodnji stol, naj bi se opravičevala, zakaj da sta slovenski jezik vpeljala v obrede pri službi Božji, — ali njedva z važnimi vzroki opravičujeta svoje ravnanje. Papež ne le da ju spozná opravičenima, ampak še oba posveti za slovenska episkopa (škofa) ter znovič na Slovensko odpošlje, dovolivši jima službo Božjo opravljati v slovenskem jeziku. (Spev VI.)

Vidi se, da je glavna mišljenka v tem eposu posebno boj krščanstva s paganstvom, slednjič je vendar le prvo premagalec nad drugim. Tukaj se pojavlja veliki talent pesnikov. In životopisec pravi, da v svetskej poeziji ni podobne živahnejše in pretresljive tako, kakor je ona, kjer sv. Metod kralju Borisu predstavlja sodnji dan.

Če se še opomni, da duh nabožni in narodni

*) „Kat. Noviny“, št. 4.

mesto njih plačajo. Kaj pa, če kak zapravljev gospodar prav po svoji nerodnosti ne more davka plačati? Se mu li mar pošlje plačilni nalog, pride li eksekutor z rudečo kapico, se mu li zarubi zadnja kravica kot pri nas? Kaj še, to bi se Rusom preneumno zdelo, kajti Rusi so bolj pametni kot mi v gospodarskih rečeh. Kaj napravijo tedaj? Občinski možje se posvetujejo in sodba se glasi, koliko ali koliko naj se mu jih pri tej priči namaže po zadnjem delu života ali pa naj se v daljno Sibirijo v prognanstvo zapodi. Zapravljevec mora nasledke svoje zapravlječnosti sam čutiti, njegova družina si pa ohrani hišo in oddelek občinske zemlje. Ali ni pametno, da krivični trpi in da se nedolžni varujejo? Pri nas pa zapravljevec zapravlja, kolikor mu drago in nihče mu ne brani, ker zapravljevec je po postavi popolnem svoboden gospodar; pri nas zapravljevec svobodno popiva, družina pa doma strada, ker so naše postave svobodne; pri nas ima zapravljevec svobodo nedolžno družino, ki se ni nič pregrešila po svetu pognati. Tako toraj je pri nas narobe svet: krivični se veseli, nedolžen pa trpi.

(Dalje prih.)

Grof Margheri.

bivši državni poslanec, razpošilja svojim volilcem naslednji volilni oklic, oziroma ponudbo za zopetnega državnega poslanca:

Velečastiti volilci!

Dvajset let je že, kar delujem v javnem življenji, štiri in trideset let, kar po opravljenih obljubah s svojimi someščani, in priznati moram, da večjega spoštovanja in zaupanja si ne bi bil mogel pridobiti, kakor da sem bil pred šestimi leti od Vas izvoljen državno-zborskim poslaneom. Zaupanja, katero ste mi takrat izkazali, mislim, da po svoji delavnosti v državnem zboru nisem zgubil.

Vedé, da se pri volitvi smé le tisti kandidat nadjati zmage, o katerem so volilci prepričani, da je poštenega zasebnega značaja, kojega dobre ali slabe lastnosti navadno odsevajo tudi v javnem življenji, usojam si opominati na svoje dolgoletne, mnogostranske opravilne zveze z meščani dolenskih mest, po katerih bi ategnil le malokterim izmed Vas popolnoma neznan biti.

V Ljubljani rojen sem vse svoje življenje preživel na Dolenjskem, kjer sem kot nezavisen posestnik zemljišča in raznih obrtnij z meščani in kmeti zvesto se vdeleževal sreče in nesreče, in so mi toraj precej dobro znane potrebe in želje dolenskih mest. Imam li še druga svojstva, ktera se smelo tirjajo od kandidata kot zastopnika razumnega mestnega prebivalstva, ne morem sam soditi, tudi se ne bi spodobilo, da bi sam svoje mnenje o tem izrekal.

Pač pa morejo oni, ki so se z manoj vred skozi šest let borili in poganjali za pravno-versko odgojo mladine, za narodno ravnopravnost in za gmotne koristi moje ožje domovine Kranjske, mero-dajno sodbo storiti, in ne motim se, če rečem, da bode sodba mojih kolegov v preteklem državnem zboru se glasila, da sem znal si pridobiti pohvalo svojih političnih prijateljev in spoštovanje svojih političnih nasprotnikov.

Ne stopim pred Vas z brezštevilnimi obljubami, kojih izpeljava je le premnogokrat od vseh drugih činiteljev, kakor od dobre volje in zmožnosti posameznega poslanca zavisna.

Dovoljeno mi naj bo samo izreči svoje mnenje o dolenski železnici, ktera je, odkar sem jo s svojim govorom v državnem zboru iz dolzega spanja zopet zdrnil, v vsakem volilnem programu najimenitnejša točka.

Tudi še zdaj ne odjenjam od svoje v državnem zboru zastopane misli, da je le tedaj upanje, da se dolenska železnica dožene, ako se bode kot državna železnica, kot del evropskega železnocestnega omrežja, za zdaj vsaj gradila do bregov reke Kolpe.

Samo po sebi je razumljivo, da se bom potezal za to, da se državne in deželne ceste na način potrebam primeren umno prelože in dopolnijo, nikdar pa se ne bom zadovoljeval, da bi se s par tisoč goldinarji, kateri se nam za neskladno in nepremišljeno preložitve nekterih gričev ponujajo, gradnje železne ceste odkupilo, od ktere zavisi vsled njene nepreračunljive narodno-gospodarske, finančne in strateške važnosti sreča in nesreča Kranjske, morda celega cesarstva.

V tem smislu bodem ves svoj trud in vso svojo moč zastavljal.

Ko sem bil pred šestimi leti iz Vaših rok prevzel mandat, obljubil sem, da ga Vam bom čistega in brez madeža zopet nazaj dal: s tem to storim, in ako uvidete, da sem svojo obljubo spolnil, prosim Vas iz nova za Vaše zaupanje in za Vaše glasove pri prihodnji državno-zborski volitvi: jaz ne bodem nikdar pozabil, da stanem, kar sem do zdaj bil, zvest sin svoje slovenske domovine.

V Novem mestu, dne 21. maja 1885.

Margheri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. maja.

Notranje dežele.

Jutri, rojaki dragi, napoči nam pomenljiv dan, dan volitev naših bodočih poslancev za državni zbor po kmečkih občinah. Naj bi bila zarija njegova na srečo naši deželi, naj bi se volilci naši posluževali zvesto in verno svojih pravic ter naj bi volili možé, ktere so po našem listu na podlagi sklepa centralnega volilnega odbora nasvetovane dobili. So vseskozi stari, že skušeni možje, katerih vsak ima že svojo kolikor toliko častno in pomenljivo zgodovino za seboj. Rjaki! Vsem nam je znano, kakošnega duha da so dosedanji naši zastopniki in kaj da so oni s skromnimi svojimi močmi, kot majhen del velikega parlamenta dosegli za našo skupno domovino! Saj je tam vsem znano, da si v jednem dnevu še ni nihče hiše pozidal in na jeden mah še nikdo stoletnega drevesa podrl. Tukaj je treba skušenosti, opreznosti in vstrajnosti. Vse to pa imajo naši dosedanji možje gotovo v večji meri, kakor novi brez vse skušnje. Po vsi pravici smemo toraj vprašati: če li je sploh mogoče, da bi bili drugi novi poslanci boljši memo naših dosedanjih? Lahko rečemo, da v teh okoliščinah ne. Le pogledajte si posamične nove kandidate natanko in videli bote takoj, kako prozoren da je ves njihov napor. Vse, kar koli si želé in iščejo, je, ali lasten dobiček ali pa častilakomnost in oholost. Saj nam ni še nobe-

den drugega namena povedal, dasiravno smo o tem že z mnogimi govorili. Obljube, ktere nam delajo, so ali tako navadne, da jih lahko vsak in vselej svojim volilem dela ali pa tako prazne in nedosegljive, da jih nobeden ne more. Držite se toraj, dragi rojaki, jutri krepko starih poslancev in skazite se takoj poštene in zavedne može, katerih prepričanja vsak veter ne omaja, še manj pa podere.

Na Dunaji imajo z volitvami tudi silno veliko posla. Kakor povsod, tako želé tudi ondi različni elementi svojo modrost pokazati, kako bi se dalo na lahek način kaj prida zaslužiti; le škoda, da je večina Dunajčanov gluha za take — reveže! Dunajčani si želé vsaj večinoma zastopnikov, ki bi Dunaja ne smatrali za izključljivo nemško mesto, temveč za središče države, kamor se vsakdo brez izjeme narodnosti z enako pravico zateka. Takih mož jim je pa ravno silno težko dobiti, če tudi so jim neogibno potrebni, ako Dunaj sploh še napredovati hoče. So namreč časniki, ki že sedaj dan na dan zabavljajo, da Dunaj propada, da še senca ni drugih evropskih prestolnic itd. Lahko bi se Dunaj s časoma res na kaj tacega ponižal, ako bi mestno, deželno in državno zastopništvo edino le v rokah mož bilo, ki bi si prizadevali Dunaj izključljivo le nemški značaj vtisniti, ki bi pri tem vse druge narodnosti po sedanjih navadi zaničevali in zasramovali. Če bode pa prestolnica naša prave može na to odlično mesto poslala, se bo Dunaj kmali zasvetil v novi luči. Mnogi, ki gredó tje kaj sreče iskat, jo tudi najdejo, če tudi pri vsem tem svoji narodnosti zvesti ostanejo; le-ti vsi potem po svojih močeh pripomorejo k zunanjemu lesku prestolnega mesta, ako so prepričani, da se ondi kakor doma čutijo in jim ne bijejo o vsaki priliki razžaljive besede na ušesa. Dunaj mora postati prava domovina vsem Avstrijcem, on mora dobiti avstrijski značaj, potem bode on v resnici to, kar bil bi moral že zdavnej postati — avstrijsko središče namreč!

Dr. Herbst je tudi na južnem Českem v Prahiškem okraji propadel. Žalostna je pač za moža, bivšega ministra, če mora iti od kraja do kraja beračit za mandat, kakor berač od praga do praga za božji dar, pa ga še nikjer ne marajo. Herbst je do sedaj zastopal severne Čeha. Ker je bil premalo „knotzast“, so ga popustili in mož se je obrnil na južno, v Šumavo. Kakor pa izvolitev volilnih mož ondi kaže, dobil bo večino knez Schwarzenberg, Herbst pa propadel. Taka se ni še kmalo kakemu kandidatu godila. Ker ga pa na vsak način hočejo v državnem zboru imeti, in ga ljudje drugod odganjajo, odložili so mu kandidaturu na Dunaji v prvem okraji ali notranjem mestu, kjer je največ advokatov. Nemški listi pruske barve sicer trdijo, da je to živ dokaz politične zrelosti Dunajčanov; nam se pa zdi, da to ni drugega nego „testimonium paupertatis“, ktere ga so nemškoliberalci Herbstu dali, da mu bo mogoče zopet v državni zbor, pa dali so ga tudi sami sebi, da nimajo boljšega moža. Tak mož, kakor je Herbst, pa tako malo zaupanja, potem že lahko sodimo, kakošen veter je jel tudi po nemških hribih naše države vleči.

Čehi so vrnili letos Madjarom lanski obisk v zlati Pragi s tem, da so se o Binkoštih pripeljali v Budapešt na razstavo. Sprejel jih je 24. t. m. minister Szápary sam jako toplo, kteremu se je v imenu Čehov na kratko, a krepko zahvalil za prijazen sprejem knez Lobkovic. V ponedeljek so si ogledali Budapeštansko okolico, zvečer jim je pa društvo poljedelstva napravilo sijajen banket, ktere ga se je vdeležilo več ministrov in magnatov. Po banketu šli so v gledališče.

Vnanje države.

Štiri dni pred binkoštnimi prazniki izročili so sv. Oče Leon XIII. svojemu kardinalvikarju Parochu pismo, v katerem mu naročajo za to skrbeti, da se bode za nadarjene in pridne bogoslovce v Rimu odprl poseben tečaj, kamor bodo vstopili po dovršenih bogoslovnih študijah in bodo ondi svoje vednosti popolnjevali v laških, latinskih in grških klasikih. Papež Leon izrekajo namreč trdno prepričanje, da je temeljita učenost dandanes še mnogo bolj potrebna, kakor je bila pred stoletji in vendar so jo že tedaj cerkveni očetji s tako marljivostjo gojili, da so se s ponosom z največjimi rimskimi in grškimi učenjaki merili. Ker je dandanes zlasti za duhovnika, ki naj bo luč sveta, temeljita učenost tudi nad vse potrebna, naj bo toraj za vstanovo takega posebnega poduka generalvikar Parochi skrbel, kakor tudi za potrebne profesorje. Filozofija in bogoslovje na podlagi, kakor ju je gojil sv. Tomaž Akvinski, pravi Leon XIII., ste današnjemu duhovniku silno koristni, kar nam spričujejo vspehi, ktere smo na tem polji že dosegli. Današnji svet se ponaša z učenostjo in z njim vred se nam je držati koraka, ako nočemo zaostati. Kdor zaostaja, propada! Učenost je naše najboljšo priporočilo pri ljudeh, kjer tiste manjka, zgine s časoma tudi pravo spoštovanje.

Pisali smo že, da je angleška vlada izdala višnjevo knjigo, v kateri objavlja razna diplomatska pisma o afganskem vprašanji. Tisto knjigo vzeli so tudi v Petrogradu v roke in so jo obsodili. Posamičnim listinam očitajo, da so nepopolne in pomanjkljive, končno pa še celó pravijo, da vse

veje iz vsake vrstie, da je jezik lep, jase, duhovit, in poln pesniških slik, moraš priznati, da to delo ni brez književne vrednosti in da je Holly velik oslavovatelj ss. Cirila in Metoda.

7. Ostali pesmotvori.

„Slovenski Homer“ je spisal še tretjo, ob enem zadnjo vitezoslavno pesen z nazivom „Slav“. To delo je proizvod bogate mešče, domišljije, je le sad pesniškega duha brez vsake zgodovinske podlage.

Razven tega se je Holly preslavil kakor lirik. Čute nežnega srca svojega razlival je v takozvanih seljankah ali idilah, žalospevih, odah, priložnostih in cerkvenih pesnih. V istih se opisuje nedolžno in zadovoljno življenje pastirsko-kmetovalskega ljudstva slovenskega, ki v stanovitni veri v Boga nahaja pravo blaženost in mir srca. Duša pesnikova plače nad ubogim narodom, žaluje zavoljo toliko odpadlih sinov slovenskih. V imenu svojega naroda se pesnik obrača do iskrenih domoljubov, tem se je zahvaljeval, te je slavil. V drugih pesnih zopet opisuje veličastje Boga, prirode pa njenih pojavov, prikazni.

Holly v svojih pesnih kaže, da ga ni sram

biti Slovakom in gorljivim duhovnikom katoliškim. Svoja dela pisal je za svoj narod, v duhu naroda svojega.

Pesmotvori so med občinstvo prihajali bodi v podobi samostalnih knjig*) in knjižic, ali jih je priobčevala „Zora“, almanah, ki so ga začeli izdajati leta 1835. „Spolok reči a literatury slovenskej“ je leta 1841 in sledečega oskrbel skupno izdajo vseh do takrat sem ter tje raztresenih spisov. Na osmerki obsega: prvi zvezek VIII in 262 strani, drugi IV in 258, tretji XVI in 400, četrti pa XII in 424 strani. Po smrti pesnikovi bili so spisi — ne vsi — izdani samo jedenkrat, in sicer „ku pamiatke tisieročnej slavnosti blahonosného prichodu Cyrilla a Methoda do krajín slovenských roku 1863 odbavovanej“. Danes je ta zbirka povsema razprodana, zatoraj životopisec po pravici obžaluje, ker mlado pokolenje sedanje brezvspešno išče spise največjega pesnika svojega, kakor je to „slovenský Homer“ — Jan Holly.

M. Karba.

*) „Svatopluk“ je tiskarno zapustil trikrat, isto tako tudi „Cyrillo-Methodiada“.

skupaj ni drugega nego sleparija, kajti natančno opisati afgausko vprašanje že iz diplomatičnih vzrokov ni mogoče. Da se bo pa stvar vendar-le kolikor toliko pojasnila, misli tudi ruska vlada svoj del storiti in dotična pisma v ruski luči svetu pokazati, potem, pravi, naj bo pa svet sodil, kaj je z Afganistanom. Posebne sodbe tukaj pač ne bo potreba, ker vse na to kaže, da bo stvar za toliko časa zopet zaspala, dokler se Rusi Herata ali pa Kabula ali pa kar h krati obeh skupaj ne polasté; tedaj bo pa zopet ogenj v stehi.

„Bratje bodite trezni in čujte, ker vaš zopernik hudič hodi okoli kakor rujoveč lev ter išče, koga bi požrl.“ Na Francoskem je ta rujoveč lev podoben anarhistov na-se vzel in jih je v resnici, kakor nekdanji Saturn svojih otrok, anarhistov mnogo požrl. Predvčeranjem tekla je kri v *Parizu*, kjer so anarhisti hotli napraviti nekako demonstracijo na čast tistih svojih bratov-prekucehov, ki so leta 1871 na 24. maja dvignili krvavo zastavo v eni, petroleum pa v drugi roki, rekoč: „Svet je naš! živel svoboda!“ Lepa hvala, za tako svobodo, dejalo je francosko ljudstvo in se jim je nasproti dvignilo. Na tisoče jih je padlo tedaj mož, ki so po petroleji in krvi dišali, spomin na nje ohranil se je pa do današnjega dne. Stirnajst let je od tedaj in to dobo so hotli današnji anarhisti spodobno proslaviti — pa so se spekli! Na sto in sto zbralo in združilo se jih je s krvavo rudečimi in črnimi zastavami, ki so se namenili proti pokopališču Père-Lachaise, kjer njihovih ponorečenih tovariših mirno smrtno spanje spé v skupnem grobovju. Ondi pa jih je že čakalo vse polno redarjev, orožnikov in konjikov. Ko se anarhisti tje kaj pridrve, redarji v imenu postave zahtevajo, da naj jim izročé prepovedane zastave ali pa naj jih že vsaj skupaj zvijejo. Za odgovor vsula se je cela toča kamenja, palic, količev in druge enake drobnjave na redarje in vojake. Vojaki in redarji prišli so takoj za orožje in boj se je pričel. Telegram pravi, da jih je pri tem navalu bilo 30 ranjenih. Na binkoštni ponedeljek pokopali so nekega komunarda. 2000 anarhistov zbralo se jih je na pogreb, katerim na čelu šli so vsi vrednik iredulocijskih časnikov. Rochefort je bil kolovodja. Klicali so: „živila komuna, ob tla z vojaki, ob tla z vlado“. Take so imeli binkoštno praznike na Francoskem.

Dinamitašev ne bo še tako kmalo konec. Z dobro vestjo lahko trdimo, da jih bo toliko časa še vedno več, dokler Angleška Ircem ne bo človeških postav pripoznala. Najhuje za Angleže pri tem je pa to, da dinamitašem večinoma niti do živga ne morejo, kajti na Angleškem in Irskem jih je tako malo, da bi jih morda po celi Veliki Britaniji lahko na prste našteali. Svojo pravo moč imajo dinamitaši v Ameriki, kjer so osnovani v pravilne zadruge z vojaškimi dostojanstvi in vojaškim pravilnikom. Kedar se je v najnovejšem času v Londonu napravilo kako hudodelstvo, skuhalo so smrtno robo najprej v Ameriki in so tudi od ondod tvarino in potrebne snovi, kakor so dinamit, nitroglicerini itd. na Angleško dovaževali. Saj nam je še vsem v spominu, ko so se lansko leto v Londonu kolodvorov podstopili in so jih razsypati jeli; ravno tako pozneje westminstersko palačo. Pri vseh teh sta bila glavna sokrivdnika nek Cunningham in pa Burton, ktera oba sta sedaj obsojena do smrti v posilno delavščino. Cunningham je iz Amerike dinamit na Angleško pripeljal in ga je ondod možem izročil, kateri so ga potem za peklenke stroje podelali. Burton se je pa večinoma pri razpolaganju in vžiganju taistih vdeleževal. Na veliko srečo so kmalo oba vjeli. Posebne vrednosti za redarstvo je vjeti Burton, ki je imel neko višjo stopinjo pri dinamitaših. Toda kaj jim to pomaga, na mesto jednega vstalo jih bo deset, ker jim je geslo, zatirani Irski pomagati, če tudi jim v resnici ni za drugega, nego na tak peklenški način do premoženja priti.

Izvirni dopisi.

Iz Kostanjevice, 22. maja. (Volilni shod.)

Današnji dan počastil je dosedanji državni poslanec g. grof Margheri naše mesto. Na kratko je v shodu, ki ga je bil sklical, razložil šestletno dobo državne zbornice, se zahvalil za zaupanje, ki smo ga skazali pred šestimi leti s tem, da smo mu svoje glasove dali. Pokazalo se je pa tudi, da nima le tacega zaupanja kot tedaj, ampak le še več, kajti na izjavo, da ne bode, kot njegova protikandidata, obljub delal, ki bi jih ne mogel spolnovati, da pa bode delal za blagor kmeta in obrtnika kolikor mu bode mogoče, bilo je splošno odobravanje in živahni „živio“-klici. Dovolj dokaza kako čutijo in mislijo za blagor ljudstva vneti možje.

Seveda tudi nasprotni stranki ne mirujete, delate na vso moč, da bi se jima posrečilo vjeti tu pa tam kak glas, pa vse to prizadevanje ne bo pomagalo nič, kakor se bode pač na dan volitve pokazalo. Vendar se vriva pri tem človeku žalostna misel, da je stara napaka Slovencev bila in je še zdaj tista needinost in nesložnost, ki je kriva tolikanj zla, ki jih je že zadelo. Pri vsem tem se še

ne spametujejo. Zatoraj bi pač gorko priporočal vsakemu pravemu narodnjaku, si v spomin vzeti besede g. dr. Tavčarja, ki jih je bil spregovoril pri volilnem shodu v Ljubljani, če ne se zná veseliti „tertius gaudens“ — potem pa imate.

Naj dostavim tu še neko nesrečo (?).

Neka Johana Vrbič, ki je dosedaj služila v Karlovcu, pripeljala se je danes okoli tretje ure tu sem. Stopivši pri šrangli ali mitnici raz voza, drla je naravnost proti Krki in se spustila v njo. Akoravno so od vseh strani prišli na pomoč, vendar je niso mogli rešiti in jo tudi še iz Krke niso dobili, ker je sedaj precej globoka. Kaj jo je k temu nagnilo, se še dozda ne vé; bržkone je zblaznela, težko je misliti, da bi bila pri zdravi pameti kaj tacega učinila.

Z Ribnice na Pohorju, 26. maja. (O volitvah.)

Ni ga kmalo toliko govorčenja pa tudi prepiranja, kakor ravno o volitvah. Tega ste tudi Vi gospod vrednik do dobrega prepričani, ker Vas z dopisi in poročili sedaj kar obsipajo in Vam prostore lista naenkrat do vrha napolnujejo. Ne zamerite toraj, da še jaz nekaj poročam z našega pogorskega zakonja o volilni borbi naši z nemškutarji.

Nikoli ni v našem kraju volitev ljudi tako vznemirjala, kakor ravno letos. Agitacija na obeh straneh je bila jako živa, tako, da je gotovo segla do ušes najbolj samotnega kočarja. Vzrok temu je to, ker je lani v narodni občini Janževirh-Arlica zmagal nemčurski „šulferajn“ s svojimi zagrizenimi pristaši. To sramoto naše občine so sklenili vrli naši narodnjaki letos izprati, ter so v ta namen jako živo in vstrajno kmete za narodno reč vzbujali. Napočil je dan volitve, 19. maj. Vreme jako slabo; ves dopoldan je snežilo, a okoli poludne se nebo nekoliko zvedril. To je bilo kakor nalašč za nas; bodo vsaj narodni naši kmetje lažje prišli k volitvi ob eni uri popoldne. Bližamo se volilni hiši in ko vstopimo — Bogu hvala! — naših je že precej, a tudi nemškutarjev ni ravno malo. Vendar zadnjim se pozná že na obrazih, da današnji dan ni jim dan veselja, slave in zmage; temuč dan nevolje, sramote in jeze.

Začné se volitev. G. komisar kliče volilce enega za drugim, naj povedó imena onih, ktere volijo. Tu je zanimiv prizor. Na obrazu poznaš volilca, kateri je te ali one stranke; vsaj meni se je zdelo, da sem mu že v očeh bral, kar je on mislil v svojem srečju. Stopajo mladi kmetje zraven postaranih, a tudi sivi starčeki so se vdeležili in volili slovenski, kakor da še na robu svojega žiljenja hoté svoje zadnje moči porabiti za obrambo naših najdražjih svetinj, svete vere, domovine in pravice. Hvala jim, s tem so dali mladini naši najlepši izgled, kako naj tudi ona brani krepko in možato čast in blagostanje domovine vsikdar, „bodi-si priležno, ali nepriležno“. G. komisar šteje glasove in — vsaj dva odlična narodnjaka sta izvoljena. Kakor ljulika med pšenico, enako se je tretji med volilne može vspel tudi nasprotnik; pa si je tudi na vse kriplje za to prizadeval. Bodi mu, vsaj mislimo, da je zadnjikrat to čast dosegel! Hvala lepa vsem vrlim narodnjakom Janževirh, da so tako izvrstno agitirali in vsaj deloma zmago narodni stranki priborili!

V občini Ribnica-Hudikot pa gré nam slabo; zmaga je zopet nemškutarska. Toda, ne obupamo ne. Lani smo se narodnjaki volitve prvič pogumno vdeležili, a letos so nas nasprotniki le za 8 glasov komaj potlačili. Da bi bilo lepše vreme, bi se kmetje gotovo bolj vdeležili volitve, in če bi prišli vsi, bi našim nemškutarjem menda prekratka lestvica hodila; pa kar ni še letos, utegne s pomočjo vrljih narodnjakov in vstrajnim delom pozneje priti, namreč poraz oholega nemčurstva v Ribnici.

Narodnjaki le na delo, in pri vsaki priliki krepko vzbujajte narodno zavest med ljudstvom, da, ko bodo čez pet let zopet razpisane volitve v deželni zbor, bote se volitve bolj mnogoštevilno vdeležili in gotovo zmagali! V to pomozí Bog, in delavnost narodnjakov naših.

V bližnjem Vuhredu so izvolili za volilnega moža čast. g. župnika. Ondi se gotovo najbolj lahko pozná, kaj premore vstrajno delo enega narodnjaka. Lani so ob volitvah g. župnika sovražili skoraj vsi občani, zaslepljeni namreč po nesramnem „šulferajnu“, a letos so ga pa izvolili za volilnega moža. Da bi Slovenci imeli mnogo tako pogumnih in značajnih narodnjakov kot je čast. g. Kocuvan, bili bi naši nasprotniki nekoliko bolj pohlevni. Toraj slava takim možem in krepki: Na zdar!

Planinski rodoljub.

Domače novice.

(Dr. Hinko Dolencec in 400letnica v Ložu.) V večerajšnjem „Slov. Narodu“, št. 117, pripoveduje g. dr. Dolencec z jako nepotrebno oholostjo, nekaj dokazev svoje „korajže“. Če mu bomo na vse odgovarjali, ne obetamo — danes saj se nam še ne zdi potrebno. A o nekem pavovem perji moramo pa vendar že danes nekaj opomniti, reč o 400letnici v Ložu namreč mislimo... „vodil sem 400letnico Ložkega mesta“. Naj nam g. doktor ne zameri, če rečemo, da dr. Dolencec ni imel pri 400letnici z vodstvom ničesar opraviti. Vso slavnost vodila sta g. računski revident, J. Zabukovec in Ložki župan, g. Lah. Dr. Dolencec in pa okrajni sodnik, g. Žerjav sta pa sree zgubila in na Krsni večer l. 1877 g. Zabukovecu tje prišlemu naznanila, da izstopita iz slavnostnega odbora. Zdaj se pa po bahaško postavlja s ptujimi zaslugami. Čemu to g. doktor? Saj ni treba drugega dokaza, kakor samo, da v roke vzamete dotično številko „Slov. Naroda“, v kateri je ranjki Jurčič, ki je bil v Ložu, opisal 400letnico in se začne z besedami: „Gospod J. Zabukovec je priredil“ itd. Dr. Dolencec je pa med tistimi, katerih Jurčič ni omenil. Toliko naj zadočuje za zdaj. Ako bi pa g. dr. Dolencec rad še kaj zvedel, mu še postrežemo.

(Dr. Dolencec volilni shod v Postojni) na binkoštni ponedeljek ni bil prepovedan od vlade, kakor nam ona danes poroča, ker se taisti niti objavil ni, temveč od druge strani in to menda ravno zaradi tega, ker ni bil objavljen. Veselilo bi nas, če bi nam kak prijatelj iz Postojne natančneje o tem poročal.

(Štirje državni inženirji) za dolensko železnico prišli so ob binkoštnih praznikih v Ljubljano. Na čelu jim je vladni svetnik g. Dostal. Trasi-ranje železnice se je pričelo takoj h krati na dveh mestih in sicer v Ljubljani in v Praprečah.

(Plemenske bike) muriškega plemena pokupili so na javni dražbi v Postojni dne 23. t. m. sledeči gg. živinorejci: Anton Frenetič iz Dolenje vasi, Anton Kovšica iz Planine, Peter Kraigher iz Hraša, Janez Otoničar iz Cirknice, Anton Poljšak iz Šturije in Janez Zihlerl iz Logatca. — Županija Ilirska Bistrica dobila je jednega bika za polovično ceno, županija Zemska pa tudi jednega zastonj, ker je zanj prosila.

(Za cepljenje kôz) v minulem letu 1884 dobili so državna darila na Kranjskem trije zdravniki, ki so se s posebno marljivostjo odlikovali in to gg: okrajni ranocelnik Jan. Bobek v Ribnici 63 gl.; okrajni ranocelnik Matija Janzeković na Vrhniki 52 gl. in okr. ranocelnik Anton Trentz v Kočevju 42 gl. Javna pohvala iz istega namena se je izrekla gg. dr. Stanku Strgarju c. k. okrajnemu zdravniku v Logatci in dr. Antonu Arku okrajnemu ranocelniku v Škofji Loki, dalje okrajnim ranocelnikom gg. Karolu Peternelu na Igu, Fr. Bachmannu v Ilirski Bistrici, Edvardu Globočniku v Cerkljah, Josipu Steinmetzu v Kranji, Jan. Ruprehtu na Prevojah, Valentinu Brvarju v Novem mestu, Ivanu Pošu v Žužemberku, Antonu Pavlinu v Černomlju.

Dalje iz ravno tistega povoda č. gg. župnikom: Greg. Malovrhu v Stranjah, Kozmi Pavliču v Spodnjem Tuhinju, Florijanu Prelesniku v Nevljah, Ivanu Golobu v Motuiku, Tomažu Kajdižu v Vodičah, Petru Wartolu v Hinah, Antonu Hočevanju v Št. Lorenci ob Temenici, Jakobu Tomelu v Ambrusu, Martinu Indofu v Št. Mihelu pri Žužemberku; administratorju Valentinu Pečniku na Robu; vikarju Ivanu Tomažiču v Št. Vidu pri Vipavi; kuratoma Jos. Nakusu v Planini in Ivanu Skvarči v Budanji; ekspozitu Ivanu Lundru v Trnji.

Konečno gg. nadučiteljem in učiteljem: Francu Golmajerju v Moravčah, Valentinu Burniku in Jerneju Čenčiču v Kamniku, Josipu Benedeku v Planini, Jan. Poženelu na Uneu, Fr. Mrcini v Gočah, Alojziju Jeršetu v Trebnjem, Iv. Rihtaršiču v Doberniku, Andreju Vavknu v Cerkljah, Mart. Kreku v Smledniku in učiteljici F. Vernetovi v Kamniku.

(Volitev v mestni skupini Celjski.) Narodni volilni odbor v Celji je v svoji seji dne 23. maja, kakor se nam od nevedeležene strani piše, sklenil priporočati narodnim volilcem za državni zbor iz mestne skupine Celjsko-Brežke, naj glasujejo za gospoda okrajnega sodnika dr. Gerčarja v Mariboru, kterege politično prepričanje stoji tako rekoč v sredi med političnima strankama na Spodnjem Štajerskem, pa pripoznava narodno ravnopravnost in jo hoče praktično izpeljati. Ko je ta reč že bila razglašena

po časnikih, pokazala so se različna mnenja med gospodom drom. Gerčerm in narodnim volilnim odborom in tako je gospod dr. Gerčar izrekel, da ne more prevzeti njemu ponudene kandidature. Mi mislimo, da vsekako v danih razmerah kaže, da se od narodne strani za Celjsko mestno skupino kandiduje mož s posredovalnim programom in upamo, da se volilni odbor v kratkem odloči za kandidata, ki bo do dotičnim razmeram ugajal.

(Iz Vidma na spodnjem Štajarskem) se nam 26. maja poroča: Pri današnji volitvi izvoljeni štirje volilni možje so vsi narodni. Nemčurji propadli!

(Po Goriškem) se razposilja sledeča okrožnica:

„Zadnje dni, ko ni bilo več mogoče, da bi se javno odgovarjalo, razposlala se je brošura, tiskana v Mariboru, volilnim možem kmečkih občin slovenskih na Goriškem, ki bi lahko volilce begala pri bodočih volitvah v državni zbor dne 29. t. m. Brošura je obrnena proti „Sloginemu“ kandidatu dr. vitezu Tonkliju ter zavrtno napada volilno disciplino in dosedanje složno postopanje goriških Slovencev v volilnih zadevah. Uljudno podpisani prosim, da bi se blagorodni gospod ne dali slepiti po nekaterih dobrih zrnih, ki se nahajajo v rečeni brošuri, ter da bi po svoji moči uplivali tudi v pristopnih krogih, da bi brošura ne omajala one vzgledne zločnosti, po kateri so si volilci goriških občin pred slovenskim in tujim svetom pridobili jako častno ime. Kar je narodu v korist, poznajo tudi goriški rodoljubi in skušajo to po moči izvršiti; na en mahljej se ne dá vse doseči. Najvažnejša zadeva sedanjih dni je ta, da častno volimo v državni zbor. To dosežemo s soglasnim voljenjem. Največja pregreha v narodnem oziru je rušenje sloge in beganje volilcev v zadnjem trenutku, ko je dogovor nemogoč. Vsak pošten rodoljub štel si bo v nečast, ako dobi kak glas, ki bi bil odvzet narodnemu kandidatu vitezu Tonkliju. Med razumnimi in poštenimi rojaki ne dobi se mož, ki bi prevzel poslanstvo, ako bi bil voljen po takih spletkah. Zanašaje se na Vašo rodoljubnost in politično previdnost, prosim Vas iskreno v imenu narodove časti in koristi, ki se brez potrebe stavlja v nevarnost, glasujte za narodnega kandidata dr. Jožefa viteza Tonklija, ako ste volilni mož, ali pa priporočite ga drugim, ako niste. Narodova hvala Vam ne izostane.

Sporočite vsebino tega pisma tudi drugim volilnim in sploh veljavnim in uplivnim možem.

Z odličnim spoštovanjem Vam vdani

Dr. Ant. Gregorčič, prof. bogoslovja.“

(Umrl) je danes po noči na kolodvoru v Trstu železnični sprevodnik Franc Marijan v svoji utici na vagonu. Že pri odhodu iz Ljubljane je tožil, kako da mu je slabo. Zapustil je petero otrok.

(Nove cigarete) iz viržinskega tabaka prodajale se bodo od 1. julija nadalje pod imenom „Richmond-cigaret“, v škatljicah po 50 komadov za jeden goldinar in po 10 komadov za 23 kr.

Št. 1225. Pr.

Slavnemu vredništvu „Slovenca“ v Ljubljani.

V številki 117. „Slovenca“ brati je med domačimi novicami, in sicer pod naslovom „dr. Dolenčev volilni shod v Postojni“, da je bil ta shod od vlade prepovedan.

Na podlagi §. 19 tisk. zakona je slavno vredništvo s tem povabljen, naj sprejme v svoj list sledeči popravek:

Dr. Dolenčevega volilnega shoda v Postojni na binkoštni ponedeljek vlada ni prepovedala, saj ni vlada niti imela uradnega poročila, da je bil ta shod sklican.

Od c. k. deželnega predsedništva
v Ljubljani dne 27. maja 1885.

C. k. deželni predsednik:
Winkler.

Poslano.

V „Slovenca“ z dne 9. t. m. št. 105 blagovolil me je neki g. dopisatelj „Z Notranjskega“ sumničiti ter nelepo obrekovati, da se nisem jaz ničesar trudil, za pridobitev plačila onim voznikom, koji so bili od Abendrotha tako prevarjeni ter za plačilo osleparjeni, pač da sem pa mnogo goldinarjev dobil (do 200 za koleke), vozniki so pa pri meni za vino dajali, in storil nisem nič, razun, da sem jim pošteno zaračunal!

Na vse to mi je že radi tega odgovoriti, ker je vse le laž in obrekovanje, ter se za po moji časti, pa tudi dotični g. dopisatelj me v svojem dopisu pozivlje, da naj se opravičim. Moj odgovor bode kolikor le mogoče kratek, kajti ako bi hotel vse o Abendrothovi zadevi v svoje opravičenje popisati,

treba bi bilo mnogo časa, črnila in papirja, pa mogoče je, da bomo kje drugje o tem bolj obširno govorili.

Prvo je, kar mi vendar nihče oporekati ne more, da sem jaz bil prvi ter edini, ki sem se oglašil po časopisih zaradi voznikov, koji so pod Abendrothom v Hercogovini in Bosni vozili. Meni, ki sem bil sam navzoč, bilo je lahko pisati ter pojasnovati sleparstva, koje so se z vozniki godila. To sem storil v mnogih dopisih, koji so se večinoma v „Sl. Narodu“ objavili. Ti so pa toliko vpliva imeli, da se je tudi vis. vlada začela o tej stvari zanimati, česar sem tudi v svojih dopisih želel. Glavarstvo v Postojni (tudi ono v Logatecu) pozvalo je vse dotične stranke, da so bile zaslišane, koliko ima vsaki še tirjati. Na tej podlagi je potem več č. gg. drž. poslancev interpeliralo ministra za deželno brambo, kaj da misli o tej zadevi učiniti. Ker pa poslednje ni bilo voljno stvar razmotati, primorani smo bili vse izročiti drž. poslancu, in to v prvi vrsti svojem, toraj g. Obrezi, Podpisali smo pooblastilo in plačali vsak po 2 gld. Vseh skupaj bilo nas je blizo 350 strank.

Stvar se je potem kaj počasi naprej motala. Jaz sem vedno g. Obrezi dopisaval, da večkrat prosil, naj se odloči ter tožbo napravi, česar pa ni hotel, trdeč, da bi ta preveč stala. Naposled smo poklicani nekteri v Postojno k g. glavarju, kamor je prišel tudi g. Obreza in neki doktor z Dunaja kakor pooblaščenec Abenarotha, oziroma Russó-a. Ta poslednji obljubil nam je 12.000 gl. Proti temu bil sem jaz odločen ter prosil sem, da naj se ne sprejme manj kakor 25.000 gl., dasiravno sta se gg. glavar in Obreza kazala zadovoljna ako bi se dobilo 15.000 gl. ali celo manj. Zarad tega se pogodba ni dognala pri glavarstvu v naši navzočnosti, ampak pozneje v hotelu pri Doxatu, kjer je bil gosp. Obreza sam z omenjenim doktorjem. Jaz s pogodbo za 20.000 gl. nisem bil kaj zadovoljen, ker vsa tirjatev je znašala okoli 120.000 gl. in to malo računeno, in ker g. Obreza mi je pred enkrat zatrjeval v nekem svojem listu, da se nadeja dobiti 50.000 gld. Pa kaj sem hotel, g. Obreza je imel pooblastilo. Ostal sem pa še vedno tega prepričan, da ako bi se bila nastavila tožba, bi se dobilo več, kajti žid, in to je bil Russó, ne dá vinarja, ako vé, da se ga v to siliti ne more. Pa ako je privolil njegov pooblaščenec, kteri bil je gotovo tudi žid, 20.000 gl., vedel je gotovo, da ga k plačilu zamoremo siliti, zato je z lepo privolil v vsoto.

Da so nekteri, ko smo denar delili pri meni, pili, to ni pač noben čudež in da sem jim kakor krčmar tudi računal, je pač lahko slednjemu umevno. Spili so res kaceh 30 litrov vina, kterega pa nisem nič dražje računal kakor popred, toraj pri tem vendar nisem mogel imeti Bog vé kakega dobička.

Pa v dokaz, da nisem jaz še nič dobrega za druge dosegel, služi dotičnemu gospodu dopisatelju to, da se ni o tej zadevi o meni še nič bralo? Temu gospodu moram povedati, da mnogo se dobrega doseže in učini, naj to v javnost ne pride. Mnogim dobrotnikom ni celó po volji, ako se jim javno preveč hvale in slave poje, se vé, da so pa tudi taki, koji zgolj zaradi tega dobrote delijo, da se jim potem kadi po časopisih, pa tudi sami se javno, kjer le morejo s tim bahajo. Jaz ostanem pa pri tem: kar je enemu v dolžnost, to si nečastihlepneš ne šteje v čast, za to pa se splošno veliko bolj spoštuje ter časti one dobrotnike, kterih leva roka ne vé, kaj desna podeli. Toraj kar jaz storim komu v korist, ne storim radi tega, da bi obilno zahvalo žel, pač pa zato, ker si štejem to v dolžnost.

Grdo obrekovanje je pa to, da sem jaz do 200 gold. za koleke dobil. Za koleke smo skladali, kakor že rečeno, ko smo pooblastilo podpisovali, ta denar je pa spravil g. notar, kteri ga je tudi gotovo izročil g. Obrezi.

Razdrto pod Nanosom, 22. maja 1885.

Hinko Kavčič.

Telegrami.

Petrograd, 27. maja. Sinoči iztiral se je osobni vlak na potu v Voronež nedaleč od Rostova. Lokomotiva zarila se je v nasip, vozovje se je nakopičilo in potrlo razven treh poslednjih voz. Ljudi se je ponesrečilo blizo 20, trije železniški uradniki so mrtvi.

Pariz, 27. maja. Vlada je zapovedala Viktorja Hugona v Panteonu pokopati.

Umrli so:

23. maja. Marija Rozman, čevljarjeva hči, 6 mes., Rožne ulice št. 8, božjast.

24. maja. Ivana Zajic, delavčeva hči, 3 leta, Kravja dolina št. 22, Bronchitis capillaris.

25. maja. Franca Volta, čevljarjeva hči, 1½ let, Gosposke ulice št. 8, jetika.

V bolnišnici:

22. maja. Helena Rebolj, delavčeva žena, 43 let, Vitium cordis. — Liza Jerebec, gostija, 74 let, za sušico.

23. maja. Liza Brenner, gostija, 80 let, kap. — Magdalena Tanke, hišnega posestnika žena, 37 let, vsled raka.

24. maja. Simon Skobec, delavec, 55 let. — Franca Pajk, delavka, 19 let, jetika.

Tuji.

25. maja.

Pri **Maliču**: Alojzij Bamberg, trgovec, iz Berolina. — Franc Kropf, trgovec, z Dunaja. — Karl Husveth, zasebnik, s soprogo, iz Zambora. — Josip Süßermann, trg. pot., iz Trsta. — S. Copaitch, trgovec, iz Reke. — Val. Mosser, posestnik hotela, iz Beljaka. — Karl Wodiser, akcesist, iz Kamnika. — Josip Immerwein, c. k. nadporočnik; Janez Oeschmeier, c. k. poročnik, iz Kamnika. — Janez Rihteršič, učitelj, iz Dobernič. — Josip Šenica, posestnik, iz Dobernič. — Adolf Vidra, rud. uradnik, iz Trbovelj.

Pri **Stonu**: Karl Hohn, inženir, z Dunaja. — M. Reuter, zasebnik, z Dunaja. — Rudolf Robiček, štabni zdravnik, iz Gradea. — Viljem Fischer, trgovec, iz Gradea. — Šimen Jank, iz Gradea. — Božidar Jaske, zasebnik, iz Gradea. — Vykysa, hotelier, iz Melnika. — Karl Kriček, nadzornik, iz Radovice. — V. Venedig, duhovnik, iz Ormoža. — Ig. Fajdiga, profesor, iz Novega mesta. — Alojzij Climonda, trgovec, iz Trsta. — Val. Uranker, mašinst, iz Trsta. — Ljudevit Franke, s hčerjo, iz Celoveca. — Aleks. Hily, uradnik, z družino, iz Zagorja. — Janez Potočnik, uradnik, iz Trebnja. — Anton Čop, trgovec, iz Plešče. — B. Globočnik, trgovec, iz Kranja. — J. Tajeršič, posestnik, iz Tržiča.

Pri **Južnem kolodvoru**: Anton Kollarž, železn. uradnik, s soprogo, z Dunaja. — Josipina Luk, uradnikova soproga, z Dunaja. — M. Reuter, trgovec, z Dunaja. — R. Hallmann, nadinženir, z Dunaja. — Vito Padna, ravnatelj, iz Trsta. — Karl Laska, posestnik, iz Podnarta.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

26. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 45 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 85 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	107 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ 40 „
Akcije avstr.-ogerske banke	861 „ — „
Kreditne akcije	285 „ 60 „
London	124 „ 70 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleond.	9 „ 88 „
Ces. cekini	5 „ 86 „
Nemške marke	61 „ 10 „

Od 26. maja.

Ogerska zlata renta 4%	97 gl. 25 kr.
papirna renta 5%	92 „ 30 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 99 „ 75 „
Länderbanke	96 „ — „
avst.-oger. Lloyd v Trstu	566 „ — „
državne železnice	296 „ 75 „
Tramway-društva velj. 170 gl.	213 „ — „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 125 „ 75 „
4% „ „ 1860	500 „ 138 „ 80 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 171 „ — „
4% „ „ 1864	50 „ 170 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 175 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „

Glasovir,

še rabljiv, se prodá cenó v Rožnih ulicah št. 27, I. nadstropje. (1)

Križev pot,

še precej dobro ohranjen, za cerkev srednje velikosti, je za prav nizko ceno naprodaj. Več pové vredništvo „Slovenca“. (3)

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal in ima v zalogi sledeče (12)

knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje:

a) Praktično metodiko	cena — gl. 80 kr.
b) Prvi poduk	— „ 60 „
c) Fiziko in kemijo	— „ 60 „
d) Prirodopis	— „ 56 „
e) Zemljepis	— „ 26 „
f) Geometrijo	— „ 24 „
g) Malo fiziko	— „ 23 „
h) Domovinoslovje	— „ 20 „
i) Pripovedi iz zgod. Štajerske	— „ 6 „
j) Opis krškega okraj. glav.	— „ 30 „
k) Zgodovina štaj. Slovencev	1 „ 20 „

Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne pisanke in risanke, mali slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid Krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.

Umetne

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem amerikanskem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega mostu, I. nadstropje.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.